

<https://www.synapze.se/2022/10/17/konspirationsteorier-om-sprangda-gasledninga/>

Konspirationsteorier om sprängda gasledningar

17 OKTOBER, 2022

AV LARS DRAKE

Nord Stream 1 och 2 sprängdes i slutet av september i år. Det kom snabbt ett stort antal förslag på vem som är skyldig till attentaten. Det spekulerades fritt och fantasifullt.

Flertalet kommentatorer som anlitas av svenska medier har hävdats att det mesta tyder på att attentaten genomförts av Ryssland. Det gäller t.ex. personer inom Försvarshögskolan, Totalförsvarets forskningsinstitut och Frivärld, dvs organisationer vars anställda brukar ges plats i medierna. Argumenten är genomgående väldigt svaga. Jumbopriset tillfaller Patrik Oksanen som är knuten till Näringslivsfinansierade Frivärld och ledarredaktionen på Svenska Dagbladet. Hans formulering är mer kategorisk än övrigas:

”Ser man till faktorerna kapacitet, intresse, och dessutom lägger till dokumenterat operativt mönster med hög riskaptit finns det bara ett svar. Det är Ryska federationen som har sprängt Nordstream 1 och 2.”

De orsaker som enligt Oksanen ligger bakom Rysslands intresse att spränga sin egen gasledning är av taktisk natur. Han tycks inte inse att det skulle kunna finnas andra länder som passar in på ”... kapacitet, intresse, och ... operativt mönster med hög riskaptit ...” som t.ex. USA. Påståenden om sådant avfärdas med ”... brus som pumpas ut av det digitala ryska ekosystemets störsändare ...”.

Ett exempel på motiv han framför är att det kan skapa ”gräl i väst”. Ja det kan det säkert, men det är ett svagt motiv för en insats som ger stor ekonomisk skada för en själv.

Det starkaste skälet som i alla fall är kopplat till viktiga ekonomiska förhållanden är: ”Ryssland behöver också få EU att sluta stödja Ukraina. Genom att driva upp gaspriserna ytterligare ska opinionen tippa över och öka kraven på regeringar att göra upp med Ryssland för att få ned elpriset.”

Men oj då! För det första beror prisökningen på gas och andra energiresurser i första hand på besluten att införa sanktioner som slagit mot import av kol, olja och gas från Ryssland, dvs inte på diverse beslut i Moskva. Priset på el i EU och några till länder är en följd av prisökningar på främst gas och den EU-gemensamma marknaden. Det som är svårast att få ihop är dock ”... göra upp med Ryssland för att få ned elpriset”. Hur ska elpriset kunna minska om gaspriset fortfarande är högt vilket det kommer att förbli om gasledningen inte kan tas i drift? Om kranarna stängs av kan det vara ett bra förhandlingsläge för Ryssland, men inte om ledningen har förstörts.

Oksanens försök till bevisföring för rysk skuld är ytterst svaga:

Oksanen tar upp två fall av sprängning av vapenförråd i Tjeckien 2014 som han utan att skämmas slår fast att Ryssland gjort sig skyldigt till. Av den källa han själv hänvisar till framgår att det finns misstankar, men det påstås inte där att det finns bevis för att Ryssland skulle genomfört de aktuella sprängningarna. Motsvarande gäller en förgiftning av en vapenhandlare som skett i Bulgarien. Hans egen källa säger inte det han påstår.

Och vidare: ” Och ryskt intresse för undervattensledningarna är sedan länge väldokumenterade internationellt. I januari slutade en av två kablar till Svalbard att fungera efter misstänkt sabotage.”

I länken som finns bakom ”misstänkt sabotage” finns inget om sabotage. I artikeln i står det att avbrottet på en av ledningarna inte orsakats av naturlig utan av mänsklig påverkan. Det framgår inte om det är en ubåt, trål eller något annat som orsakat brottet på kabeln. Det står klart uttalat att ingen nation misstänks. I ett annat fall från 2021 som nämns i artikeln och Oksanen talar ju om ”undervattensledningarna” har en 4,2 km lång del av en ledning försvunnit och senare har 3 km av den återfunnits 11 km bort. Det finns i de fall Oksanen hänvisat till inget som knyter Ryssland till dessa händelser.

I Oksanens inlägg saknas argument som borde vara ytterst relevanta. USA har varit motståndare till NS2 sedan dess projektering. USA har sanktionerat företag som arbetar med att bygga NS2. President Joe Biden har sagt att NS2 ska slås ut om Ryssland går in med trupp och tanks i Ukraina vilket skedde i februari 2022. Secretary of State Anthony Blinken har uttalat sig om resultatet av sprängningen som ”a tremendous opportunity”. USA och flera av dess energiproducerande företag kommer att kunna sälja mer gas (LNG) om Ryssland inte kan leverera så att behoven i andra europeiska länder kan täckas. Företag i Ryssland, Tyskland m.fl. länder har investerat många miljarder dollar i ledningarna och skulle vinna på att de finns kvar. Det verkar inte ha någon betydelse för Oksanen att flera experter i USA har uppfattningen att det mesta tyder på att det är USA som ligger bakom.

Att Oksanen inte kan analysera är uppenbart, men han är en van skribent så det är inte misstag i texten utan han menar det han skrivit. Det som är svårast att förklara är varför inlägg av denna låga kvalitet gång på gång publiceras av SVD och andra svenska tidningar och SVT.

Som redan nämnts har ytterligare några personer som getts utrymme i svensk press kommit fram till att det mesta pekar på Ryssland. Ingen verkar ha gjort någon analys av om det finns anledning att tro att USA eller något annat västland ligger bakom sprängningen. Ett inlägg tar upp ett något skarpare argument än övriga. Det har skrivits av Niklas Rossbach, FOI, och Henrik Wachtmeister, Uppsala universitet.

Deras poäng är att efterfrågan i EU på gas från Ryssland kommer att vara lägre om några år än den har varit och då räcker ledningarna som går genom Polen och Ukraina. Det är möjligt, men det vet vi inte ännu och det kommer att ta några eller flera år innan det eventuellt blir så. Det skulle ha kunnat transporteras gas för många miljarder dollar genom gasledningarna på Östersjöns botten innan det blir så. Dessutom kan varken Ryssland eller Tyskland lita på att dessa ledningar hålls öppna. Polen och Ukraina tillhör de mest negativa till Ryssland och de kan besluta att ledningarna inte ska användas för att gynna Rysslands ekonomi.

Lars Drake

PS Ungefär två veckor efter attentaten mot Nord Stream kom besked från Ryssland att en ledning fortfarande hade kapacitet att överföra gas. Ett erbjudande om att överföra gas den vägen möttes av ointresse vilket än en gång visar att det är mottagarna av gas som driver upp priserna på gas inte Ryssland.